

KER NI BILO LOKACIJSKIH DOVOLJENJ

Pot je za letos ostala na papirju

Pot spominov in tovarištva bo dolga dobrih 34 kilometrov, široka 4 metre, na njej pa bodo urejena spominska obeležja

Že letu 1972 smo v Ljubljani na pobudo mladine začeli razmišljati o trajni obeležitvi ju-nanskega obdobja in kot herojskega boja našega okupiranega mesta. Na bodočo žico, dopolnjeno z žarometi, bunkerji, minami in strojnimi, na težko prehodno ograjo, ki pa ni nikoli zaustavila ljudstva na poti svobode, nas bo trajno spominjala Pot spominov in tovarištva, parkovno urejeno sprehajališče, primerno za rekreacijski tek in spominske prireditve.

Leta 1974 smo ustanovili odbor za izgradnjo poti in v letu 1977 sprejeli ustrejni družbeni

voljenj oz. 1800 različnih soglasij in vlog.

Skupno je zgrajenih na Rožniku, v KS Komandanta Staneta, od Hošimihove do Tomačevske ceste in na Golovcu 12.476 metrov poti, ki je deloma že hortikulturno urejena. Ljubljanske mladinske organizacije sodelujejo pri pripravi vsakoletnih poletnih delovnih akcij in enodnevnih akcij srednješolske mladine. Zakaj letos ni bilo mladinske akcije? Že septembra lanskega leta je strokovna služba vložila v občinah Moste-Polje in Vič-Rudnik zahtevo za izdajo lokacijskih dovoljenj za skoraj 10 km

govora.

K urejenemu videzu poti bodo prispevale tudi krajevne skupnosti v okviru akcije »88 dreves za tovariša Tita«. Za zgrajene odseke poti se že pojavlja vprašanje vzdrževanja, zato je treba pozdraviti pripravljeno šol in krajevnih skupnosti za prevzem te naloge.

Vse bolj zamisel poti spominov in tovarištva prodira v zavest Ljubljancanov. Postala bo del našega vsakdana, del mladinskih aktivnosti, del aktivnosti občanov in krajevnih skupnosti. Govorila bo sama zase in z nami, zato ne sme biti med nami nikogar, ki bi kakorkoli oviral uresničitev realizacije načrta mlade generacije.

D. BESEDNJAK

Za Bežigradom smo ob poti spominov in tovarištva v neposredni bližini Gramozne jame že zasadili prva drevesa in spomin na tovariša Tita. Pot pa postaja tudi priljubljeno sprehajališče ter primeren prostor za rekreacijo, zlasti za tek.

dogovor. Pot spominov in tovarištva bo 34.280 metrov dolg drevored s 4 metre, široko pešpotjo in urejenimi spominskimi obeležji.

Do tod vse lepo in prav vendar je že v letu 1978 strokovna služba za izgradnjo poti spominov in tovarištva ugotovila, da urejevalci prostora v Ljubljani niso spoštovali odloka o zaščiti trase spomenikov in spominskih kamnov. Seveda so bile potem potrebne uskladitve z novimi zazidalnimi odloki ter infrastrukturo. Nerazumljivo obnašanje urejevalcev prostora do dediščine naše revolucije, je povzročilo zastoj, s tem pa tudi podražitve gradnje. Poleg tega poteka izdelovanje lokacijskih dokumentacij izredno počasi. Tako je potrebno 36 gradbenih do-

poti. Pa se odgovorni do časa, določenega za akcijo, niso zganili, tako da se je akcija namesto na trasi končala za letos v papirjih.

Do junija letos smo v Ljubljani zbrali preko 37.000,00 din in porabili skoraj 30.000,00 din. Zgradili smo dobrih 12 km poti, v lokacijskem in premoženjsko pravnem postopku je okoli 10 km poti, za 4 km so izdelani idejni načrti, za druge 4 km pa so v izdelavi. Odseki po obstoječih ulicah so dolgi dobra 2 km, še 2 pa bodo zgradili drugi investitorji. In koliko stane meter poti? Cena se je od prvotnih 1.500 din povečala na 6.167 din, torej kar 4 krat. Seveda bo planiranih sredstev premalo, zato bodo v sedanjem stabilizacijskem času potrebna posebna prizadevanja podpisnikov družbenega do-

7. SEPTEMBER

Na Posavju so praznovali

Izredno veliko prireditev, ki so pritegnile številne občane: slavnostne seje, kulturni programi, šport in izleti...

Na podlagi sklepne listine in sklep 2. seje koordinacijskega odbora krajevnih skupnosti območja Posavja, so v letu 1979 sklenili, da v spomin na 7. september 1941, ko so mladinci Posavja izvedli prvo oboroženo akcijo proti okupatorju, krajevne skupnosti (KS Brinje, Stožice, Ježica, Tomačevsko-Jarše, »7. september« in Savlje-Kleče praznujejo tega dne svoj praznik, KS Ivan Kavčič, Jože Štembal in Urška Zatlter pa spominski dan).

Osrednja proslava je bila v KS Ivan Kavčič v osnovni šoli Milana Šuštaršiča. Slavnostni govornik je bil predsednik občinske konference OK SZDL - Joško Pirnar. Predsednik občinskega odbora Zveze združenj borcev NOV Mirko Jerman je nato razvil prapor krajevne organizacije zveze borcev NOV Jože Štembal. Predsednik občinske skupščine Janez Rigler pa je podelil odlikovanja Predsedstva SFRJ naslednjim aktivistom Zveze borcev NOV in zveze rezervnih vojaških starešin: red bradstva in enotnosti s srebrnim vencem je prejela Lea Jelincič-Riznar; red republike z bronastim vencem Rudolf Potočar; z redom zasluge za narod s srebrno zvezdo so bili odlikovani Zdenko Lapajna, Anton Šijanec in Vinko Jakopič; red dela s srebrnim vencem so prejeli Franc Bojc, Franc Dobovšek, Jože Maček in Franc Urh; red za vojaške zasluge s Srebrnimi meči Jože Mokorel in medaljo za vojaške zasluge Ivan Sodnikar. Temu je sledila podelitev medalj s strelskega turnirja.

Kulturni del programa so izvajali pevski zbor Avtocommerce - Avtoobnova, vokalni kvartet Zora, fol-

Septembra izide zbornik z naslovom Odmev tišine, ki vključuje zgodovino, življenje in rast Zveze slušno prizadetih na Slovenskem od leta 1931 do danes, ko je 6. septembra minilo 50 let od ustanovitve samostojne organizacije Zveze slušno prizadetih Slovenije.

Ni to majhna stvar, 50 let organiziranega dela, življenjskih težav in preizkušenj v delu za slušno prizadete člane. Ni bilo naključje, da so se 6. septembra 1931 zbrali v Narodni kavarni v Ljubljani največji entuzijasti gluhe populacije in osnovali svoje društvo, ki ga je potrdila tudi tedanja oblast. Pod vodstvom tovarišev Franca Klemenčiča, Cirila Svetka, Lojzeta Šturma, Antona Bajta in Antona Černeteta so ustanovili organizacijo, ki so jo gluhi med Slovenci načrtovali že od l. 1909 dalje.

V ospredju delovnih nalog društva je bila predvsem skrb za gluhomemega, ki so mu neljudski režimi kratili osnovne človeške pravice. Društvo naj bi skrbelo za pravno zaščito svojih članov in pomagalo oblikovati v mejah možnosti tudi kulturo in družabno življenje, za kar so bili gluhi že od nekdaj prikrajšani. Na prvem društvenem sestanku (6. septembra 1931) so oblikovali tudi društvena pravila, ki so zajemala v bistvu zgoraj omenjene cilje.

Pot do realizacije teh ciljev pa je bila pogosto zelo težka in dolga, prenekateri zamislili gluhih pa so ostale do l. 1945 več ali manj na papirju. Če pomislimo, da stara Jugoslavija ni uspela uresničiti niti osnovnih zahtev gluhih glede enako-

pravnosti pri šolanju gluhih in da je mnogo slušno prizadetih ostalo doma brez šolske izobrazbe, potem se nam šele pokaže vsa tragična slika teh ljudi.

Kljub publikacijam, ki so jih izdajali človekoljubni posamezniki, ki so povzdignili svoj glas v obrambo gluhih (npr. Usoda gluho-neme mladine, Pomoč najbednejšim, izpod peresa učitelja Vilka Mazija), se stanje ni kdovekaj spremenilo. Čeprav je l. 1930 usta-

te kot enakopravne člane naše socialistične skupnosti, z vsemi pravkami in dolžnostmi, ki jih ureja zakon.

Tako je organizacija Zveze slušno prizadetih Slovenije odslej reševala le nekatera sporna vprašanja, ki so se ob pomoči ustreznih družbenih teles zadovoljivo rešila v prid gluhih. Zveza si je zastavila zelo široko organizacijsko nalogo, ki jo rešuje uspešno še danes: nuditi svojim članom čim širšo možnost rekreativnega, kulturnega in drugega družabnega življenja, pomagati gluhim in njihovemu boju za zaostalostjo in pri širjenju izobrazbene ravni gluhih, oblikovati njihov lep danes in še lepši jutri.

Pri tem pa Zvezi pomagajo različna družbena telesa, ki v povezavi z njo, načrtujejo finančno pomoč in podporo gluhi populaciji. Samo droben izsek zadnjih dveh let dela Zveze slušno prizadetih Slovenije, nam mnogo pove: ustanovitev revije in časopisa slušno prizadetih »Iz sveta tišine« v letu 1979, ter prva televizijska oddaja v popolni komunikaciji, ki jo je pripravila v sodelovanju z gluhi RTV Koper v letu 1980.

Velike akcije Zveze za vključitev na seminarje gestikulacije, kjer bi se tudi polnočutni seznanili s kret-njo gluhih in doumeli njen pomen pri tistih, ki ne poznajo glasovnega govora, kaže, da je Zveza bila in da je še vedno, tudi ob 50-letnici obstoja, na pravi poti. Zveza slušno prizadetih, zlati jubilar, živi v našem bežigradskem prostoru, na Samovi ulici 9.

BOGO JAKOPIČ

50 LET ZVEZE
SLUŠNO PRIZADETIH

Odmev tišine

novljeno »Podporno društvo gluhomemih« skušalo pomagati s skromnimi sredstvi socialno šibkim slušno prizadetim s podporo, je bilo to še vedno le trenutno, enkratno reševanje socialnega problema revnih gluhih. Zaradi njihove pomanjkljive izobrazbe je družba gledala nanje kot na duševno prizadete ljudi in jih neredko zaposlovala le pri težkih, umsko manj zahtevnih opravilih. Za majhen denar so morali mnogi gluhi trdo delati in so bili močno zapostavljeni.

Po obeh vojanah se je stanje občutno spremenilo v prid gluhomemih. Njihovo eksistenčno vprašanje je bilo v večini primerov zadovoljivo rešeno, ker je družba sprejela slušno prizade-

nje, kjer je govoril Janez Slovenec, podpredsednik sekcije medvojnih aktivistov OF bivšega rajona Ježica. Pismena krajevna priznanja je prejelo 10 občanov, en hišni svet ter enota civilne zaščite in pripadniki narodne zaščite. Kulturni program s petjem in recitalom, ki je navdušil krajanje je izvedlo KUD Ivan Novak - Očka iz Tacna.

Ves čas praznovanja je bila odprta v prostorih KS Ježica likovna razstava, ki so jo lepo uredili člani likovne skupine DPD Svoboda iz Stožic - Ježice. Lutkarji Brinja so izvedli program - dve igrici v kletnih prostorih hišnega sveta v ulici Pohorski bataljon št. 10 in razkazali lutke, ki so jih sami izdelali. Pionirji osnovne šole F. Bevka in VVZ Cici-ban so za praznik izdali prvo številko svoje revije »Kolona«, v kateri so objavljeni tudi spomini borcev NOV iz Posavja. Učenci 3. razredov šole D. Kumar so šli na pohod ob spominskih obeležjih NOB na terenu v Stožicah, Ježici, Savljah in Klečah, kjer so jim aktivisti OF pripovedovali o vojnih dogodkih.

Krajevna skupnost Savlje-Kleče je za občane nad 65 let starosti

priredila kulturni program in jih pogostila. Od 130 vabljenih jih je prišlo kar 70. Nastopili so ansambel Križnaric s pevci, kvartet Zora in tamkajšnja folklorna skupina.

KS Urška Zatlter in »7. september« sta priredili srečanje krajanov ob tabornem ognju v parku med Glinškovo ploščadjo in Mucherjevo ulico. Nad 1.000 krajanov je poslušalo glasbo Berta Rodovška, petje Iva Mojzerja, igralka Mirka Bogataja in napovedovalca Eda Mohorka.

Upokojenci Posavja so se odločili za izlet. Ogledali so si partizansko bolnišnico Franja in se seznanili o njenem delovanju med NOB. Posebna enota civilne zaščite in rdečega križa z Brinja ter podmladek RK osnovne šole F. Bevka so tekmovali v nudenju prve medicinske pomoči, medtem ko so taborniki »Bilčkove skale«, tekmovali v postavljanju šotorov. Tudi gasilci niso manjkali. Gasilska društva Stožice, Ježica in Tomačevsko so organizirali praktične mokre vaje v spodnjih Stožicah. Pionirji-gasilci iz Stožic in Tomačevske pa so se pred osnovno šolo D. Kumar pomerili v spretnosti z vedrovko in metanju vrvi v cilj.

DUŠAN REBOLJ

Učenci tretjih razredov osnovne šole Danile Kumar so ob spominskih obeležjih prisluhnili pripovedim borcev.

PROMET POBIRA DAVEK

Otroci spet med žrtvami

V prvem tromesečju letos ni bilo za Bežigradom nobene prometne nesreče, katere žrtve bi bili otroci. Od aprila do junija pa smo zabeležili osem takih nesreč. Dva otroka sta bila hudo, šest pa laže ranjenih. Med njimi je bilo kar pet predšolskih otrok. Tri nesreče so povzročili otroci sami, pet pa ostali udeleženci v prometu.

Razmere so se po mnenju članov občinskega sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, ki so se zbrali na svoji dvanajsti seji v začetku septembra, izboljšale v prvi polovici leta zaradi redkejšega prometa in visokih cen goriva. V začetku letošnjega šolskega leta pa se je število mladih udeležencev v prometu spet povečalo, saj spremlja srednje usmerjeno izobraževanje tudi dnevno preseljevanje dijakov na ustrezne šole po Ljubljani. Zelo neprevidni so kolesarji, saj kljub urejenim kolesarskim stezam vozijo po levi strani cestišča in po prehodih za pešce.

Člani občinskega sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu menijo, da bi morali prometno vzgojo vključiti v redni program srednjega usmerjenega izobraževanja.

Občinski svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu je tudi letos s pričetkom šolskega leta poskrbel za varno pot šolarjev preko ceste.

V akciji od 1. do 15. septembra, ki je prvič stekla že pred tremi leti, so sodelovali pionirji prometniki iz višjih razredov osnovnih šol, pripadniki enot narodne zaščite iz krajevnih skupnosti in miličniki, največ pozornosti pa so posvetili učencem nižjih razredov.